

Partnerzy:

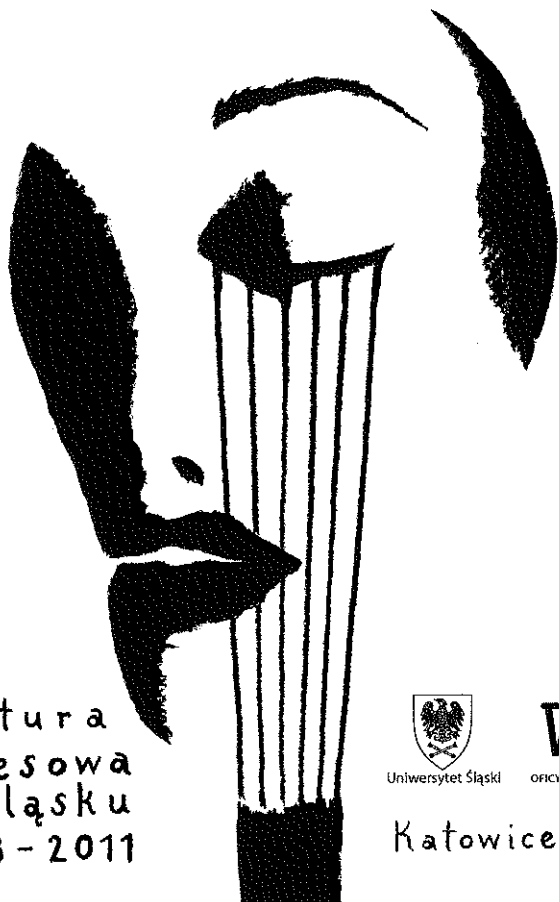
CHORZÓW

Blustracje

Edyta Kaszyca

Blustracje

Kultura
bluesowa
na Śląsku
1998 - 2011

Uniwersytet Śląski

WW

OFICyna WYDAWNICZA

Katowice 2012

Recenzent: *Roman Kalarus* (ASP Katowice)

Zdjęcie autorki na okładce: *Marcin Kaniak*

Wydawnictwo finansowane ze środków Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Copyright © 2012 by Uniwersytet Śląski w Katowicach

ISBN 978-83-60743-56-0

Wydawca:
Oficyna Wydawnicza Wacław Walasek
Katowice, ul. Mieszka I 15
wacek@oficynawww.pl

Projekt okładki: *Roman Kalarus*

Obróbka graficzna: *Michał Sitek*

Wydanie I

Rozdział I	
Blues sesja na Uniwersytecie, czyli refleksja z naukową nutą	7
1. Sesja pierwsza, czyli jak to było z bluesem na Śląsku	9
<i>Adam Kulisz</i>	
Blues i jego korzenie, czyli... spojrzenie indywidualne Ślązaka	9
<i>Edyta Kaszyca</i>	
Ryszard Riedel – tyska legenda śląskiego bluesmana	13
Sceniczna soczewka	14
Cichy kąt	15
Bez nocy i dni	16
Oswajanie śmierci	17
Zapal świeczkę	17
<i>Benedykt Otręba</i>	
Parę wspomnień o zespołowym bluesie	19
<i>Roman Kalarus</i>	
Bluesowe impresje z przeszłości	21
<i>Andrzej Matysik</i>	
Czytanie bluesa. Kwartalnik „Twój Blues” i jego wpływ na rozwój kultury bluesowej	22
<i>Piotr Zalewski</i>	
Bluesowa scena Andaluzji – specyfika animacji kultury bluesowej na Śląsku	24
<i>Tomasz Ignalski</i>	
„Na chorzowską nutę...”, czyli blues w Batorym	26
<i>Antoni Kreis</i>	
W kadrze zatrzymane – blues i bluesmani okiem fotografa	28
2. Jak nam blues w duszy gra?..., czyli sesja druga	29
A. Śląska soczewka	30
<i>Leszek Winder</i>	
Śląskie brzmienie, czyli smak śląskiego blues	30
O nieprzewidywalności sztuki, uroku i niepowtarzalności bluesa oraz przyszłości „Silesian Sound”	30
Śląski Blues. Co jest najbardziej charakterystyczne i urzekające w tym nurcie muzycznym?	32
<i>Edyta Kaszyca</i>	
Kultura bluesowa Śląska – elita bluesowa śląska?	33
Dlaczego blues?	33
Bluesowe podkultura?	35
<i>Andrzej Matysik</i>	
Dekada kwartalnika „Twój Blues” i jego wpływ na rozwój kultury bluesowej	37
<i>Marek Motyka</i>	
Blues o Śląsku ... po Śląsku – specyfika śląskiego bluesa	41

B. Z innej perspektywy	42
<i>Mariusz Szalbierz</i>	
Białe ręce, czarny blues – czyli wielkopolski szkic do śląskiego	42
<i>Ryszard Gloger</i>	
Między Rawą a Mississippi – biało-czarne nurty bluesa	48
3. Sesja trzecia, czyli jak nam blues w duszy gra? Blues jako forma przekazu	55
<i>Ryszard Gloger</i>	
W poszukiwaniu ginącego akordu bluesa	57
<i>Roman Kalarus</i>	
Muzyka jak plakat	65
Bluesem malowane. Plakaty bluesowych konferencji na Uniwersytecie w latach 2008–2011 autorstwa prof. Romana Kalarusa	67
<i>Edyta Kaszyca</i>	
Filmowa historia bluesem słuchana	70
<i>Karolina Rogosz</i>	
„Mój Dom – mój Śląsk”	73
Rozdział II	
Bluestracje, czyli kopa lat z bluesem	77
1. Idea Bluestracji i ludzie, którzy w nią uwierzyli	79
2. Muzyka oraz ci, którzy odkryli jej barwy	89
3. Miejsca Bluestracji i ich klimat	93
4. Kalendarium wykonawców biorących udział w festiwalu Bluestracje w latach 1998–2011	99
Rozdział III	
Bluesmetropolis – partnerstwo miast na rzecz popularyzacji kultury bluesowej	103
Bibliografia	111
Bibliografia przedmiotowa	111
Artykuły	111
Strony internetowe	111
Utwory	111
Wywiady i korespondencja	112
Pamięć fotograficzna	113
Opis zdjęć do kolorowej wkładki	113
1. W kadrze zatrzymane, czyli bluesowe spotkania na Uniwersytecie ..	115
2. Kadry z animacji Karoliny Rogosz do utworu Jana „Kyksa” Skrzeka: <i>Przy ulicy Mariackiej</i>	120
3. Galeria festiwalu Bluestracje 1998–2011	122
4. Fotografie autorstwa Antoniego Kreisa	130

Blues sesja na Uniwersytecie,

Rozdział I

Kiedy na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach zagościł blues i dlaczego tam? Pomysł, aby wprowadzić bluesa na akademicką katedrę zrodził się jesienią 2008 roku. Wtedy to postanowiłam, że środowisko bluesowe, które do tej pory spotykało się w różnych miejscach, czasie i konfiguracjach muzyczno-towarzyskich, zebrać w miejscu dla nich niecodziennym. Miejscu neutralnym, wolnym od muzycznych powiązań i podziałów.

Po rozmowach z profesorem Marianem Kisielem okazało się, że tą przestrzenią będzie Wydział Filologiczny Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Tam, 5 grudnia 2008 roku, w Sali Rady Wydziału, odbyła się pierwsza ogólnopolska konferencja naukowa na temat bluesa. Treścią refleksji była muzyka bluesowa na Śląsku, jej tradycja i współczesność. Jak się z czasem okazało, było to pierwsze tego typu wydarzenie w naszym kraju. Nikt wcześniej nie podjął się takiej próby. Muzycy, animatorzy kultury bluesowej, dziennikarze muzyczni spotkali się w poważnym miejscu, aby w nie do końca w poważny sposób dyskutować o bluesie. Wśród zaproszonych gości znaleźli się między innymi: Beno Otręba (zespół Dżem), Adam Kulisz, Jan Skrzek, Józef Skrzek (SBB), Leszek Winder (Śląska Grupa Bluesowa), prof. Roman Kalarus (ASP w Katowicach), prof. Jan Szmatoch (ASP Katowice), Andrzej Matysik (kwartalnik *Twój Blues*), Piotr Zalewski (OK. Andaluza w Piekarach Śląskich), Tomasz Ignalski (MDK Batory, organizator festiwalu *Bluestracje*), Antoni Kreis (fotografik, Związek Artystów Fotografików Polskich) oraz Edyta Kaszyca (Uniwersytet Śląski w Katowicach). Zjawisko to, stanowiło dotąd problem zupełnie nie zbadany i nie opisany przez środowisko naukowe. Istotne było zatem, aby uniwersyteckie spotkanie z bluesem ukazywało nie tylko sam fakt badawczy, ale przede wszystkim jego zasięg i skalę. Ten panel dyskusyjny stał się polem konfrontacji, na którym rozbrzmiały nie tylko takty utworów bluesowych, do których się odwoływano lub grano pomiędzy wystąpieniami poszczególnych prelegentów. Przede wszystkim był cennym źródłem informacji o tym, co stanowi specyfikę tego gatunku muzycznego na Śląsku.

Konferencja to nie tylko muzyka i refleksja o niej. Dzięki profesorowi Romanowi Kalarusowi to również charakterystyczna oprawa graficzna. Zaprojektowany przez niego plakat to blues uchwycony w formie

symbolicznego obrazu. Plakat – sztuka na zamówienie – stał się stałym elementem wizualnym konferencji, namacalnym dowodem na jej istnienie, pamiątką otrzymywaną przez gości po sesyjnych obradach.

Owoce tego zderzenia była ciekawa dyskusja nad znaczeniem tradycji i jej wpływem na współczesny wymiar bluesa w Polsce. Stanowiła kwintesencję poglądów oraz świadomości muzycznej odbiorców bluesa na Śląsku. Towarzyszyło jej muzyczne brzmieniem wykonywane na żywo. Jak zauważył Marek Jakubowski w ubiegłorocznym wydaniu *Szkicu z kultury bluesa*:

Blues jest więc sztuką znajdującą się w potrzasku. Niesie bowiem nieustanne brzemie tradycji i jeśli to piętno znika, muzyka traci swoją autonomiczność. Prawdziwi bluesamani wiedzą, że ich twórczość to w dużym stopniu przekazywanie kodów przeszłości. A jednocześnie muszą szukać nowe języka i nowych sposobów opowiadania bluesa.¹

Aby ukazać całe bogactwo wątków podejmowanych w pierwszej, uniwersyteckiej sesji bluesowej, poniżej zamieszczam fragmenty wygłoszonych a czasem wyśpiewanych referatów. Ze względu na specyficzny charakter i język zaproszonych gości, został zachowany pierwotny charakter ich wypowiedzi.

Edyta Kaszyca

---

¹ Jakubowski Marek: *Szkice z kultury bluesa*. Białostocki Ośrodek Kultury, Białystok 2010, s. 126.

Pamięć fotograficzna

1. W kadrze zatrzymane, czyli bluesowe spotkania na Uniwersytecie

1. Goście konferencji: Ryszard Gloger, Danuta i Andrzej Matysik. Katowice 2010. Foto: Marcin Kaniak
2. Pokonferencyjna dyskusja: Ryszard Gloger i Marek Motyka. Katowice 2010. Foto: Marcin Kaniak
3. Gitarowe granie: Andrzej Urny i Marek Motyka. Katowice 2010. Foto: Marcin Kaniak
4. Prelegent Leszek Winder. Katowice 2010. Foto: Marcin Kaniak
5. Pamiętkowy podpis Andrzeja Urnego. Katowice 2010. Foto: Marcin Kaniak
6. Prelegenci: Mariusz Szalbierz, Marek Motyka, Andrzej Urny. Katowice 2010. Foto: Marcin Kaniak
7. Muzyczne wystąpienie Marka Motyki. Katowice 2011. Foto: Marcin Kaniak
8. Wspólne obrady przy okrągłym stole. Katowice 2011. Foto: Marcin Kaniak
9. Fani bluesa: Andrzej Matysik i prof. Rorman Kalarus. Katowice 2011. Foto: Marcin Kaniak
10. Jan Skrzek. Katowice 2011. Foto: Marcin Kaniak
11. Muzyczny referat Jana „Kyksa” Skrzeka. Katowice 2011. Foto: Marcin Kaniak
12. Grono prelegentów. Katowice 2011. Foto: Marcin Kaniak

2. Kadry z animacji Karoliny Rogosz do utworu Jana „Kyksa” Skrzeka: *Przy ulicy Mariackiej*

3. Galeria festiwalu Bluestracje 1998–2011

1. Michał Wyciślik oraz zespół Clear Water's Band. Bluestracje 1998. Foto z archiwum MDK Batory
2. Zespół Gang Olsena. Bluestracje 1999. Foto z archiwum MDK Batory
3. Tomasz Ignalski. Bluestracje 1998. Foto z archiwum MDK Batory
4. Zespół Gang Olsena. Bluestracje 2004. Foto z archiwum MDK Batory
5. Zespół Cree. Bluestracje 2001. Foto: Krzysztof Szafraniec
6. Jerzy Styczyński. Bluestracje 2004. Foto z archiwum MDK Batory
7. Mr. Blues. Bluestracje 2004. Foto z archiwum MDK Batory
8. Zespół Highway. Bluestracje 2004. Foto z archiwum MDK Batory
9. Jacek Jaguś. Bluestracje 2007. Foto: Krzysztof Szafraniec
10. Elżbieta Mielczarek. Bluestracje 2006. Foto: Krzysztof Szafraniec

11. John Lee Hooker Junior. Bluestracje 2005. Foto: Krzysztof Szafraniec
  12. Jan Skrzek. Bluestracje 2011. Foto: Marcin Kaniak
  13. Samantha Fish. Bluestracje 2011. Foto: Marcin Kaniak
  14. Gala Blues Top. Bluestracje 2011. Foto: Marcin Kaniak
  15. Leszek Winder. Bluestracje 2003. Foto z archiwum MDK Batory
  16. Sławek Wierzchołski. Bluestracje 2003. Foto z archiwum MDK Batory
  17. Gala Blues Top – Laureaci. Bluestracje 2003. Foto z archiwum MDK Batory
  18. Bartosz Szopiński. Bluestracje 2007. Foto z archiwum MDK Batory
  19. Magda Piskorczyk. Bluestracje 2007. Foto z archiwum MDK Batory
  20. JJ Band i Walter 17. Bluestracje 2007. Foto z archiwum MDK Batory
  21. Jaromi Drażewski, zespół Blues Flowers. Bluestracje 2004. Foto z archiwum MDK Batory
  22. Zespół Gang Olsena. Bluestracje 2004. Foto z archiwum MDK Batory
  23. Zespół Funky Stuff. Bluestracje 2003. Foto z archiwum MDK Batory
  24. Shemekia Copeland. Bluestracje 2003. Foto z archiwum MDK Batory
4. Fotografie autorstwa Antoniego Kreisa
1. Zespół Dżem: Adam Otręba, Beno Otręba, Maciej Balcar
  2. Sebastian Riedel z zespołem Cree
  3. Jan Błądowski, zespół Krzak

Edyta Kaszyca – urodzona w 1982 roku w Tychach. Absolwentka kulturoznawstwa na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Autorka książki „Biała i czarna legenda Ryszarda Riedla” wydanej w latach 2007 i 2008. Miłośniczka muzyki bluesowej i dobrego kina. Tematyka ta stanowi zakres jej badań naukowych oraz pracy doktorskiej.

„Wybrałem się w podróż do krainy bluesa. Podczas tej drogi spotkałem ludzi, którzy czują go podobnie jak ja [...]”

Z recenzji prof. Romana Kalarusa